

Handläggare
Egnell Eva
Holmberg Peter

Datum
2015-09-22

Diarienummer
AMN-2015-0264

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsförmedlingen & Uppsala Kommun; Lokal överenskommelse om samverkan för att minska ungdomsarbetslöshet

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta

att föreslagen överenskommelse avseende samverkan för att minska ungdomsarbetslösheten ingås mellan Uppsala kommun och Arbetsförmedlingen i Uppsala för perioden 2015-11-01 – 2018-10-30.

Bakgrund

Regeringen beslutade i december 2014 att tillsätta en delegation (DUA, Delegationen för unga till arbete) för större genomslag för arbetsmarknadspolitiska insatser mot ungdomsarbetslöshet. 28 april – 22 maj 2015 har så kallade ”Dialogkonferenser” ägt rum där Arbetsförmedlingen och Dua har informerat om överenskommelser och samverkansmedel. Uppsala kommun lämnade 2015-07-08 in en avsiktsförklaring om att ingå en överenskommelse enligt fastställda kriterier, och beviljades den 3 september sökta medel för att utarbeta en lokal överenskommelse.

Delegationen avser sedan, genom årliga anslag, att fördela samverkansmedel till kommuner som har ingått en lokal överenskommelse. Bidrag kan erhållas för att etablera eller vidareutveckla långsiktigt stabila strukturer för samverkan mellan kommun och arbetsförmedling. Mer information om regeringens initiativ, riktlinjer för samverkan, samt ansöka om statsbidrag finns på <https://www.dua.se/>.

Sammanfattning

Mellan Arbetsförmedlingen i Uppsala och Uppsala kommun, har nu en lokal överenskommelse utformats. Se dokumentet ”Överenskommelse avseende samverkan för att minska ungdomsarbetslösheten”.

Utformningen av den lokala överenskommelsen har föregåtts av en kartläggning av målgruppen samt en översyn av befintlig verksamhet. Detta summeras i bilaga 1 & 2.

Målsättningar och arbetssätt har definierats med utgångspunkt i dessa underlag, samt utifrån de framgångsfaktorer som Arbetsförmedlingen och kommunen dikuterat och gemensamt tror på i arbetet med ungdomar.

En sammanfattning av hur samverkan ska bedrivas följer nedan. Mer ingående information om samverkan, inklusive målsättningar, strategier och insatser redogörs för i Bilaga 3.

Överenskommelsen

Överenskommelsen avser gemensamma insatser för att, utifrån lokala behov, långsiktigt och varaktigt minska ungas arbetslöshet. Samverkan utgår från nuvarande ansvarfördelning mellan staten och kommunen och sker dels med ordinarie resurser, dels genom projekt som erhållit ESF-stöd, och dels under förutsättning att sökta statliga medel erhålls.

Framgångsfaktorer

De framgångsfaktorer Arbetsförmedlingen och kommunen gemensamt har identifierat och riktar in samarbetet mot är:

- ✚ Tydligare samverkan kring målgruppen avseende de insatser som redan görs inom respektive organisation
- ✚ Avstamp i andra lyckade projekt
- ✚ Samverkan genom projektorganisering
- ✚ Samlokalisering
- ✚ Multikompetenta team
- ✚ Bemötande som framgångsfaktor/metod
- ✚ Feriearbete för tidig kontakt med arbetslivet
- ✚ Arbetsgivarkontakter för att överbrygga avsaknad av nätverk
- ✚ Fortsatt och fördjupat samarbete för att minska gymnasieavhopp och skapa möjligheter för unga att på flexibla sätt fullfölja gymnasieutbildning och närma sig arbetsmarknaden

Förväntade resultat av samverkan

Samverkan förväntas resultera i att:

- ✓ Samordningen av insatser ökar
- ✓ Arbetslösa ungdomar lotsas effektivare till studier och/eller arbete
- ✓ Avhopp från gymnasiet motverkas
- ✓ Möjligheterna ökar för ungdomar att på flexibla sätt fullfölja gymnasieutbildning, inklusive utbildningskontrakt och traineejobb
- ✓ Fler ungdomar erhåller arbete genom olika insatser, inklusive Yrkesintroduktionsanställningar och satsningar på feriearbete samt arbetsgivarkontakter
- ✓ En strategi utvecklas för kommunikation och dialog med ungdomar och näringsliv

Hur samverkan ska bedrivas

Arbetsförmedlingen i Uppsala och Uppsala kommun upprättar ett samarbete som bygger på en utvecklig av, och närmare samverkan kring, befintlig verksamhet. Därtill inkorporeras arbetsmarknadsprojekten ”Ung KOMP”, ”#Jagmed” samt den verksamhet som samlas under beteckningen ”Unga jobbar i Uppsala” vilken också breddas och utvecklas.

Huvudsakliga ingredienser i detta samarbete är samlokalisering, gemensamma utgångspunkter avseende arbetssätt och bemötande, samt att verksamheten planeras, följs upp och utvärderas på ett konstruktivt sätt.

Samarbetet ska ses som övergripande och sammanhållande, där överenskomna framgångsfaktorer, målsättningar och förväntade resultat sätt i fokus. Aktiviteter och insatser kan planeras, genomföras, utvärderas och justeras efterhand inom de olika delprojekten.

Enskilda aktiviteter och insatser kan utgå och nya ta vid, inom ramen för de övergripande målen i samarbetet. Det väsentliga är att lyckade arbetssätt och effektiva insatser efterhand byggs in som varaktiga strukturer för fortsatt arbete med målgruppen.

En bärande tanke inom samarbetet är att samlokalisera så att unga får tillgång till hela utbudet av insatser via ”en ingång” och att befintliga resurser används på ett mer ändamålsenligt sätt.

Arbetsförmedling och kommun planerar för att samordna gemensamma aktiviteter för deltagare, såsom information, introduktionsveckor med arbetsmarknadskunskap, kartläggningssamtal, motiverande samtal och andra förberedelser.

Insatserna i övrigt samordnas till fyra huvudsakliga spår enligt principen: 1. ”jobb-ready”, 2. Utbildningskontrakt, 3. Traineejobb och 4. Arbetsrehabilitering eller andra arbetsfrämjande insatser.

Ambitionen är också komma igång med Utbildningskontrakt och Traineejobb redan hösten 2015 och att därefter arbeta utifrån de målsättningar som angivits. Yrkesintroduktionsanställningar kommer också att erbjudas inom ramen för samarbetet, men det finns vissa oklarheter kring användningen och det är därför i nuläget svårt att definiera vad som kan vara rimliga målsättningar. Arbetsförmedlingen och kommunen inleder med en gemensam dialog med fackliga parter för att bättre kunna uppskatta möjligheterna att använda denna insats.

Därutöver samlokaliseras resurser från arbetsförmedlingen och från kommunen till ett multikompetent team inom ramen för ESF-projektet ”Ung KOMP”¹. En central del i Ung KOMP är att arbetssätt och förhållningssätt anpassas efter målgruppens behov och förutsättningar. Möjligheten för Ung KOMP/ESF att finansiera utbildning, handledning och mentorskap för de resurser som jobbar inom detta delprojekt utreds.

---

¹ http://www.arbetsformedlingen.se/download/18.71475a6414dd5d0d2a230765/1435569492019/ESF-ans%C3%B6kan_UNGKOMP_2015-06-26_ver_2_02.pdf

Ambitionen är att även samarbetet som helhet, och de resurser som arbetar med målgruppen, startar med en kompetensutveckling och reflektion kring bemötande som framgångsfaktor i arbetsmarknadsprojekt².

I Uppsala kommer projektet ”#Jagmed”³ att fokusera på, att testa olika metoder för, att arbeta med bemötande, utveckla Mentorsrollen i gymnasieskolan, samt att utveckla metoder för att underlätta övergångar mellan grundskola-gymnasieskola-arbetsliv. Ett övergripande mål med insatserna är att de bidrar till att ungdomar 15-24 år som riskerar gymnasieavhopp eller som redan hamnat utanför utbildning/ arbetsmarknad fångas upp tidigt och får stöd till att återgå till utbildning eller att komma in på arbetsmarknaden. Projektet startar 1 september 2015 med en 6 månaders analysfas varefter projektet övergår till genomförandefas från mars 2016. Verksamheten inom projektet ”#Jagmed” inkorporeras med överenskommelsen om samverkan avseende insatser mot ungdomsarbetslösheten. Verksamheten inom Navet/Unggruppen och det kommunala aktivitetsansvaret utgör länken mellan gymnasieskolans förbyggande arbete och andra stöd och insatser för ungdomar inom målgruppen.

Inom Navet/Unggruppens verksamhet kommer en översyn ske avseende målgrupp, insatser och utfall inom det kommunala aktivitetsansvaret. Utmaningar finns t.ex. i att nå fler ungdomar med okänd eller ingen sysselsättning, att följa upp sysselsättning efter genomförd eller avbruten insats, samt att få fler ungdomar att på flexibla sätt fullfölja gymnasieutbildning, bl.a. genom utbildningskontrakt och traineejobb. Ambitionen är också att analysera förutsättningarna för uppsökande verksamhet och testa nya sätt att nå de ungdomar som inte har kontakt med arbetsförmedling eller kommun.

Ambitionen inom Uppsala kommun är att fortsatt kunna erbjuda ett stort antal ungdomar plats i någon av de feriejobbsinsatser som erbjuds inom ramen för ”Unga jobbar i Uppsala”. En målsättning är också att utveckla en strategi för, och sätta igång ett arbete med, att uppmana arbetsgivare i Uppsalaregionen att hjälpa till att bekämpa ungdomsarbetslösheten samt att mer aktivt bygga nätverk inom näringslivet t.ex. för att sprida information och ackvirera platser.

Inom ramen för Samverkansprojektet avses också medel sökas för att utveckla en strategi för en mer aktiv marknadsföring av ungdomssatsningar (gentemot näringslivet, kopplat till ovan) samt för att nå ut bredare med information och bjuda in till dialog med målgruppen, t.ex. genom hemsida, facebook, twitter bloggar, youtube, LinkedIn, etc.

I Övrigt har Arbetsförmedlingen fortsatt det övergripande ansvaret för arbetsmarknad och sysselsättning, och kommunens roll är kompletterande, t.ex. genom att tillhandahålla praktikplatser samt att driva verksamheter för de personer som annars inte skulle kunna ta sig ut på arbetsmarknaden på egen hand.

---

² <http://www.temaunga.se/sites/default/files/Motmigrappport.pdf>

³ <http://finsam uppsala.se/>

Dokumentation, uppföljning och revidering

Arbetsförmedlingen ansvarar för dokumentation på individnivå för att möjliggöra nationell uppföljning. Kommunen åtar sig att ge Arbetsförmedlingen den information som är nödvändig för dokumentation av insatserna.

En styrgrupp utses, bestående av ansvariga för samverkan kring projektet på övergripande nivå, samt ansvariga från respektive delprojekt. Uppsala kommun avser också, inom ramen för samverkansprojektet, söka medel för att kunna finansiera en samordnarfunktion som löpande under projektets gång följer upp och analyserar genomförda insatser, sammanställer statistik samt skapar forum för information och erfarenhetsutbyte mellan de olika delarna i projektet och på så sätt bidrar till att möjliggöra att varaktiga strukturer byggs för bestående förändring.

Överenskommelsen föreslås gälla fr.o.m. 2015-11-01 t.o.m. 2018-10-30.
Överenskommelsen följs upp och revideras årligen, senast den 30 juni.

Ekonomiska konsekvenser

Samverkan utgår från nuvarande ansvarfördelning mellan staten och kommunen och sker dels med ordinarie resurser, dels genom projekt som erhållit ESF-stöd, och dels under förutsättning att söka statliga medel erhålls.

Projektinsatsen ”Ung KOMP” finansieras förhoppningsvis via ESF-stöd, men integreras med samarbetet för minska ungdomsarbetslösheten. Ett förbehåll måste dock sättas för att det i nuläget inte klarlagt vilka resurser och vilken finansiering i övrigt som kommer att kunna bäras inom ramen för Ung KOMP-projektets EFS-stöd. Eventuellt behöver medel sökas på annat sätt, alternativt att insatsen revideras och genomförs i annan omfattning.

Projektinsatsen ”#Jagmed” finansieras via ESF-stöd, men integreras med samarbetet för minska ungdomsarbetslösheten.

Projektinsatsen ”Unga jobbar i Uppsala” samt uppgifterna inom det kommunala aktivitetsansvaret sker huvudsakligen inom ramen för ordinarie verksamhet och resurser, men ambitionen är att utveckla och utöka dessa verksamheter med fler aktiviteter och insatser i linje med identifierade behov. Statliga medel avses sökas för viss av dessa utökade delar.

Preliminärt avser Uppsala kommun, att inom ramen för samarbetet, söka medel för:

- Projektmedel för att utöka projektet ”Unga jobbar i Uppsala” med att utveckla en strategi för, och sätta igång ett arbete med, att uppmana arbetsgivare i Uppsalaregionen att hjälpa till att bekämpa ungdomsarbetslösheten.
- Projektmedel för kompetensutveckling och reflektion kring bemötande som framgångsfaktor i arbetsmarknadsprojekt.

- Projektmedel för att utveckla en strategi för en mer aktiv marknadsföring av ungdomssatsningar gentemot näringslivet samt för att nå ut bredare med information och bjuda in till dialog med målgruppen unga via sociala media.
- Projektmedel för att analysera förutsättningarna för uppsökande verksamhet, samt för att testa nya sätt att nå ungdomar som inte har kontakt med arbetsförmedling eller kommun.
- Lönekostnader avseende personella resurser, en studie- och yrkesvägledare, en arbetsmarknadssekreterare och ev. Socialhandläggare, till det multikompetensta teamet inom Ung KOMP, i det fall detta inte kan finansieras inom ramen för ESF-projektet.
- Lönekostnad för en studie- och yrkesvägledare med syftet att, i nära samarbete med Arbetsförmedlingen, möjliggöra snabb matchning samt kunna bistå ungdomar som blir aktuella för utbildningskontrakt eller traineejobb inom välfärden med information, vägledning, motiverande samtal och därtill uppföljning och stöd under pågående insats.
- Lönekostnad för en Socialsekreterare, med syftet att komplettera befintligt samarbete mellan arbetsförmedlingen och kommunen utifrån tanken om samlokalisering i tvärfunktionella team.
- Lönekostnad för att finansiera en samordnarfunktion som löpande under projektets gång följer upp och analyserar genomförda insatser, sammanställer statistik samt skapar forum för information och erfarenhetsutbyte mellan de olika delarna i projektet och på så sätt bidrar till att möjliggöra att varaktiga strukturer byggs för bestående förändring.

En budget, nedbruten på relevanta kostnadsposter, för den verksamhet för vilken bidrag söks ska ingå i ansökan om statsbidrag. Denna arbetas fram under oktober månad. Det finns dock inte några garantier för att en ansökan om bidrag beviljas.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Förvaltningsdirektör

Bilaga 1.
Kartläggning av målgruppens storlek och sammansättning

En kartläggning av målgruppen
som redogör för målgruppens storlek,
sammansättning och behov.

Kartläggningen av målgruppen utifrån Dua:s kriterier och stöd för arbetet med lokala överenskommelser har inneburit att statistik och erfarenheter har insamlats från flertalet olika platser och sammanhang. Statistiken har ibland varit mer generell, och ibland mer specifik och t.ex. könuppdelad och/eller fördelad på flera underkategorier såsom olika åldersgrupper, utbildningsbakgrund, utrikes/inrikes födda, etc. Statistik och underlag baseras också på olika mät- och/eller tidsperioder, beroende på vad som har funnits att tillgå. Nedan sammanställning kan därför kanske inte göra anspråk på att ge en fullständigt komplett eller i alla avseenden en helt uppdaterad bild av målgruppen i nuläget, men den kan tjäna till att synliggöra både generella och lokala tendenser och på så sätt fungera som ett underlag för att analysera målgruppen och diskutera insatser och samverkansmöjligheter.

Allmänt om målgruppen

- Alla unga i åldern 16-24 i Uppsala kommun under 2014 utgjorde totalt 29 102 personer, fördelade på ålder: 16-19 år: 8 798 personer; 20-24år: 20 304 personer.

Unga som inte fullföljer gymnasiet¹

- Läsåret 2013/14 var det i Uppsala kommun ca 325 ungdomar som ej nått kraven i grundskolan i alla ämnen. 167 av dessa har ej heller uppnått behörighet till yrkesprogram på gymnasium.
- Andelen med utländsk bakgrund och då särskilt gruppen utomlands födda är procentuellt sett överrepresenterade i grupperna ungdomar som ej nått kraven.
- Statistiken för genomströmningen, d.v.s. antal unga som fullföljer gymnasiet under en period av 3 år, baseras på startläsåret: 2011/12. Andel i Uppsala kommun med examen från Gymnasieskolan under en period av 3 år totalt är 64,5% (jmf Riket 63,4). Andel med examen från Högskoleförberedande program är 72,8%. Andel med examen från Yrkesprogram är 61,1%
- Statistik från läsåret 2013/14 visar också att andelen elever med avgångsbetyg i Uppsala kommun är högre från Högskoleförberedande program (92,9%) än från yrkesprogram (83,6%). De gymnasieutbildningar i Uppsala som har lägst andel elever som läsåret 2013/14 nådde examen är Fordons- och transportprogrammet (75 % tog examen), Vård- och omsorgsprogrammet (76,1% tog examen) och sedan Bygg och Anläggningsprogrammet (81,4% tog examen)

Unga som varken arbetar eller studerar och unga som vare sig kommun eller Arbetsförmedling har kontakt med²

Andelen unga i hela landet som varken arbetar eller studerar har ökat med 1,2 procentenheter sedan 2006 (enligt LO-s analys 2015). Det finns dock betydande variationer i gruppens storlek mellan olika län och kommuner. Andelen av ungdomsgruppen som varken arbetar eller studerar har varierat

¹ Källa: <http://siris.skolverket.se/siris/>

² källa: www.temaunga.se; http://www.lo.se/start/lo_fakta/unga_vuxna_som_varken_arbetar_eller_studerar

mellan ca 5 och 16 procent i kommunerna. I Uppsala län var andelen år 2012 lägst i landet med 7,4 %, jämfört med 9,3 % snitt för riket, eller 11,3 % för Gävleborgs län som då hade den högsta andelen.

- I åldersgruppen 16-25 år var det år 2011 6,4 % eller ca 2195 individer som varken arbetade eller studerade i Uppsala kommun. Åldersgruppen 16-19 år utgjorde då 312 individer och åldersgruppen 20-25 år utgjorde 1883 individer. Av dessa hade 37,8 % eller ca 890 individer då ingen känd aktivitet.
- Sannolikt är gruppen unga i okänd aktivitet mycket heterogen. T.ex. finns unga med högutbildade föräldrar representerade i åldersgruppen 16–19 år. En stor del av de som saknar känd aktivitet är folkbokförda hos sina föräldrar och kan antas bo hemma och främst bli försörjda av sina föräldrar.
- Det är annars sannolikt att unga i socioekonomiskt utsatta stadsdelar generellt är överrepresenterade i gruppen unga som varken arbetar eller studerar. Dessa områden har ofta en större ungdomsbefolkning än övriga landet, och ofta flyttar personer in i och ut ur området i betydligt högre grad. Utrikes födda är generellt överrepresenterade bland unga som varken arbetar eller studerar. Tema Ungas utredningar har också visat att betydande andelar arbetar utomlands, eller vistas utomlands av andra skäl. De kan också ha flyttat från landet, utan att bli borttagna ur registret för totalbefolkningen.
- I andra fall kan det handla om unga som har dolda ekonomiska inkomster. Svartarbete är vanligt i några av de branscher där unga ofta får arbete, som t.ex. restaurangverksamhet. I gruppen utan känd aktivitet kan också finnas individer som t.ex. går på gymnasiesärskola, vistas på ungdomshem, inom slutenvård, eller fängelse.
- En uppskattning av hur många unga i åldern 20-25 år som varken arbetar eller studerar i Uppsala Kommun, och som vare sig kommun eller Arbetsförmedling har kontakt med baserat på målgruppens totala population 2014 och att andelen antas ligga kvar på ca 6-7%, samt att fördelningen per åldergrupp är motsvarande som 2011. På grund av de aktiviteter som har genomförts de senaste åren antas andelen utan känd aktivitet har minskat något. Bedömningsvis finns det då i nuläget totalt ca 1890 ungdomar som varken arbetar eller studerar. Varav 16-19 år ca 270 personer och 20-24år ca 1620 personer. Ungdomar utan känd aktivitet hamnar då bedömningsvis någon stans mellan 320 och 610 personer.

Antal unga under 25 år som uppbär försörjningsstöd p.g.a. arbetslöshet, ohälsa eller sociala skäl³

Antal unga under 25 år som i maj 2015 uppbär försörjningsstöd utgjorde 498 personer, varav 210 kvinnor och 288 män. Antal i åldern 16-19 år: 53 personer. Antal i åldern 20-24 år: 445 personer. 45 % av försörjningstagarna var födda utom Norden.

- Försörjningsstöd p.g.a. arbetslöshet utgjorde då totalt: 250 personer.
- Försörjningsstöd p.g.a. ohälsa totalt: 48 personer.
- Försörjningsstöd p.g.a. sociala skäl: 57 personer.

---

³ Källa: Intern statistik/Tobias Åström per maj månad 2015

- Ca 130 unga under 25 år med försörjningsstöd var under maj månad 2015 inskrivna vid Uppsala kommuns arbetsmarknadsverksamhet, varav kvinnor 43st och män 87st. Ca 31 % av de inskrivna var födda utom Norden.

Antal unga som kommunen har inom sitt aktivitetsansvar⁴

Totalt under 2014 har studie- och yrkesvägledare i kommunala aktivitetsansvaret träffat 159 ungdomar som tillhör kommunens aktivitetsansvar och upprättat nya, och följt upp tidigare, handlingsplaner. Av dessa var 76 kvinnor och 83 män.

- Under 2014 har 91 av de ungdomar som kommunen jobbat med inom det kommunala aktivitetsansvaret kommit ut i aktiviteter, enligt följande:

Aktivitet	Män	Kvinnor	Totalt
Åter t. Gymnasiet	6	9	15
Andra chansen	10	6	16
Introduktionsprogram	7	11	18
Komvux	20	15	35
Folkhögskola	3	2	5
Arbetsförmedlingen	1	1	2
Totalt	47	44	91

- 2015-08-24 skickades kommunens 1:a rapport till SCB avseende Aktivitetsansvaret för perioden 1 januari – 30 juni 2015. Under perioden har totalt ca 580 ungdomar omfattats av det Kommunala aktivitetsansvaret. Av dessa studerar ca 140 på introduktionsprogram, och 215 i andra studier. Knappt 50 ungdomar hade ingen sysselsättning och ca 120 hade okänd sysselsättning vid inregistreringen. 174 ungdomar har under perioden deltagit i någon form av åtgärd (eller kombination av åtgärder). 184 ungdomar har under perioden avförts från det Kommunala Aktivitetsansvaret, varav 54 gått (åter) till gymnasiestudier, 126 har fyllt 20 år och 4 st. på grund av att de ej längre var bokförda i Uppsala kommun.

Unga som finns registrerade hos arbetsförmedlingen⁵

Totalt antal unga som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen i Uppsala i åldersgruppen 16-24: 1 427 sökande. Utbildningsbakgrund hos dessa 1 427 ungdomar:

- Förgymnasial utbildning: 583
  - Gymnasial utbildning: 752
  - Eftergymnasial utbildning: 92
- Unga i åldersgruppen 16-24 år som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen och som har:
    - Insatser = 524 sökande.
    - Registrerad funktionshinderkod = 344

⁴ Källa: Intern statistik/Hero Ramazanali; Rapport till SCB 2015-08-24

⁵ Källa: Arbetsförmedlingen, sammanställd statistik per den 17 juni 2015

Undersysselsatta Unga

Antal timanställda unga i kommunen:

- 16 – 19 år: Totalt: 14 personer varav; Kvinnor: 10 Män: 4
- 20 – 24 år: Totalt: 844 personer varav; Kvinnor: 571 Män: 273
- Unga i åldersgruppen 16-24 år som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen och som har tim- eller deltidsanställning: 67

Analys av målgruppen samt skillnader inom målgruppen med avseende på: kön, ålder, utbildningsnivå etc.

- Uppsala kommun har en stark arbetsmarknad med 5,5 % inskrivna arbetslösa under februari månad 2015. Detta kan jämföras med riket som under samma period redovisar 8,1 % inskrivna arbetslösa. Även andelen arbetslösa ungdomar och andelen unga som varken arbetar eller studerar är relativt låg i Uppsala kommun. Sett till de arbetslösas utbildningsbakgrund utgör dock de med högst förgymnasial utbildning en stor andel av de arbetslösa.
- Just utbildningens betydelse för inträde på arbetsmarknaden är något som regeringen i 2015 års ekonomiska vårproposition⁶ anför som grund för satsningar för att få unga i arbete genom utbildningskontrakt och traineejobb samt ett kunskapslyft med satsningar på yrkesutbildningar inom komvux för övriga för att utbilda mot bristyrken och klara förestående generationsväxlingar inom verksamheter.
- För att fler unga ska kunna fullfölja sin gymnasieutbildning och lyckas etablera sig i arbetslivet behövs insatser.
- Arbetsförmedlingen har identifierat följande behov för målgruppen:
  - ✓ Motiverande samtal
  - ✓ Väldigt strukturerat jobbsökande
  - ✓ Hjälpa att hålla struktur i jobbsökande
  - ✓ Vägledning, studie- och yrkesvägledning
  - ✓ Kunskap om hur man söker jobb och hur arbetsmarknaden ser ut
  - ✓ Träning i att ta kontakt med arbetsgivare, intervjueteknik och skriva CV och personligt brev
  - ✓ Praktik, inför anställning och i vägledande syfte
  - ✓ Arbetsträningsplatser
  - ✓ Lärstilsanalyser (undervisning utifrån individens behov av lärarstöd)
  - ✓ Behov av fördjupat stöd i form av specialistinsats (klargöra arbetsförutsättningar)
- Kön, ålder, ev. funktionsnedsättning, födelseland (inrikes/utrikesfödd) och utbildningsnivå påverkar individens förutsättningar. De med funktionsnedsättning, utrikesfödd eller låg utbildningsnivå tillhör "utsatta grupper".

---

⁶ Regeringens proposition 2014/15:100

- För målgruppen som får ta del av program hos Arbetsförmedlingen sker en individuell bedömning av lämplig insats. Den vanligaste insatsen är Jobbgarantin för ungdomar, det blir ett paraplybeslut där övriga program kan ingå. Den enskilt effektivaste insatsen är praktik.
- Vad gäller ungdomar som varken arbetar eller studerar bedömer Arbetsförmedlingen att utvecklingen har varit positiv i Uppsala, men att målgruppen finns kvar.

För målgruppen som får ta del av insatser hos Uppsala kommun sker, i likhet med upplägget på arbetsförmedlingen, en individuell bedömning av lämplig insats. Uppsala Kommun kompletterar analysen av målgruppen genom att belysa några särskilda erfarenheter och behov enligt nedan:

- *Sämre genomströmning från Yrkesprogram.* Andelen i Uppsala kommun som har fullföljt gymnasiet och tagit examen från ett Yrkesprogram under en period av 3 år är 61,1% (jmf Riket 66,6).
- *Utrikes födda ungdomar en särskilt utsatt grupp i flera led.* Andelen med utländsk bakgrund och då särskilt gruppen utrikes födda är procentuellt sett överrepresenterade i gruppen ungdomar som ej når kraven från grundskolan. Utrikes födda är generellt också överrepresenterade bland gruppen unga som varken arbetar eller studerar, samt utgör en stor andel av målgruppen med försörjningshinder.
- *Ungdomar saknar ansökningshandlingar och nätverk.* Erfarenheter från verksamhet kring att stötta ungdomar till jobb eller sommarjobb är att många unga generellt saknar bra ansökningshandlingar, eller inte har några alls, samt att de har dåliga kunskaper om hur man söker arbete och ibland saknar nätverk/kontakter.
- *Ungdomar med Psykisk ohälsa.* Erfarenheter från verksamheten kring att stötta ungdomar till studier, jobb och sommarjobb, har visat att det bland målgruppen finns ungdomar som lider av psykisk ohälsa, såsom sömnproblem, depression, oro och panikångest. Vissa deltagare beskrivs ha hamnat i en "mental grop" då de misslyckats med att skaffa arbete och tvingas uppbara försörjningsstöd.
- *Behov av arbetsförberedande insatser och insatser för ungdomar med funktionsnedsättning.* Av totalt 174 inskrivna deltagare i Unggruppen våren 2015 var det 81 deltagare (47 %) som var i behov av arbetsträning och mer arbetsförberedande insatser. Av totalt 127 deltagare som haft arbetsförmedlare i Unggruppen var 27 deltagare (21 %) kodade med funktionsnedsättning som orsakar nedsatt arbetsförmåga.

Bilaga 2.
Redovisning av befintlig verksamhet

En redovisning av den verksamhet som bedrivits
innan överenskommelsen tecknas.

Verksamheter för målgruppen hos Arbetsförmedlingen

- Specialister: Arbetspsykologer, arbetsterapeuter och socialkonsulenter
- Arbetsmarknadspolitiska program, praktik, starta eget, förberedande utbildning och arbetsmarknadsutbildning.
- Lönestöd till arbetsgivare, Nystartsjobb, Utvecklingsanställning, Lönebidrag, Trygghetsanställning och Instegsjobb
- Jobbgaranti för ungdomar
- Jobb- och utvecklingsgarantin
- CV-verkstad
- Rekryteringsträffar/mässor
- Utbildningsinformationer
- Drop-in för att träffa förmedlare för coaching och uppföljning
- Upphandlade aktiviteter: Stöd och matchning och Introduktion till arbete
- Eventuella arbetsmarknadspolitiska projekt
- SIUS – särskilt introduktions- och uppföljningsstöd

Verksamhet för målgruppen inom Uppsala kommun, Utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen arbetar regelbundet och systematiskt med preventiva insatser för att förebygga skolavhopp.

- **UVENGYMNASIET.** Uven gymnasiet består av flera verksamheter som är geografiskt utspridda över Uppsala. Dessa är t.ex. Andra chansen, Branting, Ekeby Verkstad, Magdateamet, ST: Olof och Villa Lugnet. Verksamheterna riktar sig delvis mot olika elevgrupper, men samtliga arbetar med elever med särskilda behov, enskilt eller i små grupper. Målsättningen för eleverna varierar, men kan handla om att hitta motivation i sina studier, bli behörig till ett nationellt program på gymnasiet, eller att förbereda sig inför arbetslivet. Det finns två olika introduktionsprogram på Uven gymnasiet; Individuellt alternativ och Språkintröduktion. På Individuellt alternativ kan elever studera på grundskole- eller gymnasienivå. Det finns möjlighet att kombinera studierna med arbetslivspraktik eller andra insatser. Språkintröduktion är till för ungdomar som nyss har anlänt till Sverige som behöver läsa grundläggande svenska och eventuellt andra ämnen. Utbildningstiden på programmen varierar eftersom planeringen utgår från varje elevs behov.
- **MAGDATEAMET.** För de elever som avbryter sina gymnasiestudier, eller finns i riskzonen för att avbryta en utbildning, har en särskild mottagning inrättats, vars huvuduppgift ska vara att förmå eleverna att fullfölja gymnasiestudier. Magdateamet är en verksamhet som startades i augusti 2014 och som samarbetar med samtliga gymnasieskolor i Uppsala. De arbetar i ett tvärprofessionellt team (skolsköterska, arbetsterapeut, specialpedagog, studie- och yrkesvägledare samt skolkurator) med elever som riskerar att hoppa av gymnasiet. Målgruppen är elever som är inskrivna på ett nationellt program (ej introduktionsprogram), men har en skolgång som inte fungerar. En kartläggning görs tillsammans med skolan och eleven för att möta varje enskild elevs behov. Verksamhetens mål är att eleven fullföljer en gymnasieutbildning utan avbrott. En del av uppdraget är även att jobba med det förebyggande arbetet såsom överföringar, mentorskapet och introduktion av elever i årskurs ett. Magdateamet har också kontakt med elevhälsoteamen på skolorna.

- **ANDRA CHANSEN.** Andra chansen startade som ett ESF-projekt men är nu en ordinarie verksamhet som riktar sig till unga 16-19 år som avbrutit gymnasiestudier och står utanför arbetsmarknaden. Verksamheten är förlagd under Uven gymnasiet. Andra chansen erbjuder i första hand möjlighet till studier men också arbetsmarknadscoachning och arbetslivserfarenhet genom praktik. Deltagaren kan studera svenska, matematik, engelska, samhällskunskap på gymnasienivå och/eller göra praktik på en arbetsplats. Deltagaren kan dock inte läsa in en hel gymnasieutbildning på andra chansen. Syftet är snarare att förbereda deltagaren för gymnasieskola, Komvux, folkhögskola eller liknande.

Verksamheter för målgruppen inom Uppsala kommun, Arbetsmarknadsförvaltningen

- **NAVET.** Navet ger den som söker en väg in på arbetsmarknaden samordnat stöd. Genom kartläggning och vägledning matchas individen mot rätt arbetsmarknads- och/eller utbildningsinsats.
- **NAVET UTBILDNING.** Navet utbildning stödjer individen att hitta rätt utbildning eller insats utifrån individens och arbetsmarknadens behov. Det kan vara utbildning i Komvux, folkhögskola, yrkeshögskola, universitet och högskola, studieförbund eller att hjälpa individen att nå sina mål på annat sätt. Här finns studie- och yrkesvägledning, antagning, nivåtester inför studier, läs- och skrivutredningar, SFI-mottagning samt råd och stöd inför validering samt dokumentation av kunskaper där betyg saknas.

Ett samarbete finns sedan flera år med andra kommuner i Uppland samt Sigtuna när det gäller yrkesutbildningar. Utbudet inom Komvux i Uppsala, och närliggande kommuner, svarar till stora delar mot efterfrågan inom yrken med goda möjligheter till jobb. För de utbildningar som inte finns i regionen tillämpas generösa bestämmelser för elever från Uppsala att också kunna ta del av Stockholmsregionens breda utbud.

I regionen finns också ett pågående arbete som tar sikte på nuvarande och kommande kompetensförsörjningsbehov. "Kompetensförsörjningskansliet", som bl.a. består av Regionförbundet, Uppsala kommun, Arbetsförmedlingen, Uppsala Universitet, Sveriges Lantbruksuniversitet och Uppsalahem omvärldsbevakar, analyserar samt håller samman utbildningsanordnare och arbetsgivare i regionala kompetensförsörjningsfrågor. 2014 genomfördes en kompetensförsörjningsprognos som sträcker sig fram till 2025. Ett löpande arbete pågår med att utveckla samarbetet med olika branschforum, initiera möten och väcka engagemang och delaktighet hos arbetsgivare.

- **NAVET ARBETSMARKNAD.** Navet arbetsmarknad kartlägger, vägleder och matchar individer med försörjningsstöd med den insats som bedöms ge störst möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Utbudet består av interna och upphandlade arbetsmarknadsinsatser, välfärdsjobb, praktikplatser, samt anställningar hos föreningar och sociala företag. Det finns också tillgång till t.ex. arbetsträning och rehabilitering.
- **NAVET UNG (Ung-gruppen).** Till Navet Ung anvisas alla arbetssökande personer med ekonomiskt bistånd i åldern 18 år till och med den dag de fyllt 25 år, som är i behov av arbetsmarknadsinsatser. Unggruppen består av ett team med arbetsmarknads-sekreterare, arbetsförmedlare och studie- och yrkesvägledare. Det innebär att den unga har alla sina kontakter på ett och samma ställe och har en enhetlig planering i vägen mot arbete/studier.

En kartläggning utförs av arbetsmarknadssekreterare och studie- och yrkesvägledare och handlingsplan upprättas för deltagaren. Samtliga deltagare har sin arbetsförmedlare i Unggruppen. Val av insats baseras på vad som framkommit i kartläggningen.

Unga 18-25 år har tillgång till studie- och yrkesvägledning, coachning och motiverande samtal, arbetspsykologisk utredning samt arbetsförmågebedömning och därtill hela det utbud av arbetsmarknadsinsatser som kommunen erbjuder (samma som för personer över 25 år).

- **KA.A.** Det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar 16-20 år åvilar Arbetsmarknadsförvaltningen. Verksamheten finns integrerad i NAVET UNG och består av två studie- och yrkesvägledare som jobbar specifikt med denna målgrupp. De unga aktualiserats hos det kommunala aktivitetsansvaret främst genom att skolorna avbrottsrapporterar elever som avbrutit studier. Navet Ung och Magdateamet har regelbundna träffar för dialog och eventuella överlämningar. Uppsökande kontakter med ungdomar mellan 16-20 år sker via brevkick och telefonsamtal.

Enligt listor hos Navet Ung från gymnasieantagningen var det under 2014 78 elever från åk 9 som sökte till gymnasiet men inte blev antagna, samt 28 elever i åk 9 som inte hade gjort något val till gymnasiet. Under sommaren söktes och togs kontakt med flertalet av dessa varvid de fick hjälp t.ex. med tilläggsval och anmälan till introduktionsprogram. Navet Ung bevakade också i samråd med gymnasieantagningen de elever som gick på sommarskola för att bli behöriga.

Ungdomar som har hoppat av gymnasiet erbjuds vägledningssamtal, information, och hjälp med individuellt anpassade aktiviteter. Det kan t.ex. handla om studievägledning, praktik eller arbete.

- **HERMODS.** 2013 utarbetade Uppsala Kommun tillsammans med Hermods, antagningsenheten och externa rektorn för Komvux en modell för att ungdomar som inte är behöriga till Komvux ska få möjlighet att läsa på distans. Ungdomarna kan läsa en kurs på halvtid och får låna kursbok. Navet Ung följer upp ungdomarna och håller kontakt för att stötta under studierna. Under 2014 har 42 ungdomar påbörjat ovanstående aktivitet på Hermods, varav 29 pojkar och 13 flickor.
- **FERIEARBETE & FÖRETAG.** Uppsala kommun ligger högt i jämförelse med andra större städer vad gäller antal unga i grund- och gymnasieskola som haft feriejobb eller praktik via kommunen. Tanken är att ungdomar ska erbjudas feriearbete för att få en tidig kontakt med arbetslivet och få erfarenheter och nätverk inför sitt framtida inträde på arbetsmarknaden.

De insatser som arbetsmarknadsförvaltningen genomför för ungas sommarjobb samlas under devisen "Unga jobbar i Uppsala", i syfte att synliggöra och lyfta ungas drivkrafter och företagsamhet. 2015 erbjuds ca 1800 ungdomar en plats i någon av de insatser som erbjuds inom ramen för Unga jobbar i Uppsala:

- Feriearbete för årskurs 9 i kommunalt finansierad verksamhet
- Feriearbete för elever i Språkinstruktionen

- Feriepraktik för gymnasieelever med funktionsnedsättning
- Subventionerade sommarjobb
- "Roligaste sommarjobbet", en upphandlad verksamhet med sommarlovsföretagande

Ett ramavtal finns också med Studieförbundet angående "Arbetsfrämjande insatser för studenter med försörjningsstöd". Sommaren 2014 var 53 studenter inskrivna vid verksamheten varav 15 fick sommarjobb och hälften av dessa en mer varaktig form av anställning med fortsättning efter sommaren.

- **KOMPETENSHÖJANDE INSATSER.** Här erbjuds jobbsökaraktiviteter och punktinsatser t.ex. i form av datagrunder (Officepaketet och e-posthantering), utformning av CV och personligt brev, intervjuteknik, nätverk och sociala media, mål, motivation och självkänsla samt coaching och vägledning enskilt och i grupp.

Enheten tar även emot deltagare för arbetsträning inom områden som arkivering, grafik och bildhantering samt samhällsorientering. Inom verksamheten jobbar 7 Arbetskonsulenter/Handledare. Verksamheterna tar i nuläget emot upp till ca 30 deltagare inom punktinsatser, och erbjuder ca 50 platser inom arbetsträning.

- **PRAKTISKA VERKSAMHETER.** För den som står lite längre från arbetsmarknaden finns Praktiska Verksamheter inom Uppsala Kommun. Dessa är:
Kåbo: Trädgård, Snickeri, Cykelverkstad samt Naturvård. Ekeby: Café, Hunddagis, Naturvård. Hammarskog: Möbelsnickeri, Skötsel av leder. Stålgatan: Återbruket (Secondhandbutik). Dag Hammarskjölds väg: Maja Gräddnos Café samt Lilla återbruket.

Inom verksamheterna jobbar ca 17 Arbetskonsulenter/Handledare. Verksamheterna tar emot totalt ca 170 deltagare och kan erbjuda en stor spännvidd av miljöer och jobb med hög kvalitet på arbetsuppgifter. Verksamheterna kan tillgodose varierade behov av insatser såsom Valfärdsjobb, OSA-anställning, Särskilda lönebidrag, Praktik, Arbetsträning, Sommarjobb etc. Olika åldrar och behov blandas då det gynnar dynamiken på arbetsplatserna. Praktik etc. kan även ske inom andra delar av kommunen, eller hos privata arbetsgivare.

- **UPPHANDLADE ARBETSMARKNADSINSATSER.** Externa utförare. Ett urval arbetssökande med försörjningsstöd (i viss mån även ungdomar inom målgruppen) har kunnat få coachsamtal och andra arbetsfrämjande insatser genom att välja mellan olika externa utförare av arbetsmarknadsinsatser, såsom Alphace, Arbetslivsresurs, Astar, Hermods, Idékraft, Iris Hadar, Jobblotsen, Kunskapsbolaget Integra, Lernia, Manpower, Studieförbundet, Svensk kommundienst och Upplands idrottsförbund. Insatserna upphör enligt avtal december 2015.
- **NUEVO K2** var ett projekt finansierat av ESF där Uppsala kommun var en av flera deltagande kommuner tillsammans med arbetsförmedlingen. Målgruppen i Uppsala var unga vuxna 18-29 år med svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden och som uppbar försörjningsstöd under lång tid eller riskerade att hamna i långvarigt försörjningsstödmottagande. Målet med projektet var att deltagarna skulle etablera sig på arbetsmarknaden/uppnå grundutbildning motsvarande gymnasieskola och att kunna försörja sig själva. I projektet fanns resurser i form

av socialsekreterare, arbetsförmedlare, studie- och yrkesvägledare och handledare. Under 2014 har ca 25 ungdomar deltagit i verksamheten. Projektet avslutades i juni 2014 varvid arbetssätt och erfarenheter från detta har integrerats i den ordinarie verksamheten i form av Navet ung (Ung-gruppen).

- **KRAMI** sker i samverkan mellan Kriminalvården, Arbetsförmedlingen och Uppsala kommun och vänder sig till kvinnor och män över 18 år som är aktuella hos samtliga tre organisationer. Generellt för målgruppen är att deltagarna är arbetslösa och har sociala svårigheter med kriminellt beteende eller att de befinner sig i ett kriminellt sammanhang. Avseende kvinnor omfattas även de som lever i kriminella miljöer och tillhör riskgrupp för drogmissbruk och kriminalitet. Målet för Krami är att deltagarna ska finna, få och behålla ett arbete på den öppna arbetsmarknaden. Arbetet sker genom gruppverksamhet för deltagarna och individuell planering där syftet är att den ska leda till anställning. Andra aktiviteter som ingår i verksamheten är rådgivning, studiebesök och gemensamma fritidsaktiviteter. Som grund för verksamheten ligger ett konsekvenspedagogiskt synsätt och metodik. Deltagaren har kontakt med Krami fram tills deltagaren har en anställning eller påbörjar studier. Under 2014 har ca 22 ungdomar deltagit i verksamheten vid Krami.
- **ISAmverkan/IPS ARBETSCOACHER** stödjer personer med psykisk funktions-nedsättning i att få och behålla ett arbete på öppna arbetsmarknaden. Arbetet sker utifrån IPS-modellen (Individual Placement and Support; ett individanpassat stöd till arbete), en evidensbaserad metod specifikt för personer med psykisk funktionsnedsättning och målsättningen med metoden är ett reguljärt arbete på den öppna arbetsmarknaden. En särskild stödperson, arbetscoach, stödjer den enskilde i att finna, få och behålla ett arbete. Arbetet utgår från personens egna förutsättningar, intressen och önskemål. Arbetscoachen fungerar som en del av nätverket runt den enskilde och samverkar därmed med psykiatrin, kommunen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och det privata nätverket, allt efter behov. Under 2014 har ca 11 ungdomar deltagit i verksamheten inom ISA. Verksamheten utökas, men övergår 1 juli 2015 till Omsorgsförvaltningen, Uppsala kommun.
- **ESTETISK VERKSAMHET inkluderande arbetsträning för unga vuxna med funktionshinder/IRIS HADAR.** Upphandlad verksamhet som utförs av Iris Hadar AB. Syftet med verksamheten är att ge unga vuxna, 18-30 år, med psykisk ohälsa eller funktionsnedsättning möjligheter att utifrån sina förutsättningar få utveckla sin arbetsförmåga och därefter, så långt som möjligt, kunna försörja sig genom eget arbete eller studier. Verksamheten som bedrivs är ett estetiskt program där deltagarna får pröva olika estetiska tekniker och uttryckssätt. Måleri, teckning, musik, foto, sömnad och skrivande är några av de estetiska inslagen. I programmet ingår också hälsofrämjande aktiviteter och deltagarna ges möjlighet till extern praktik och arbetsträning. Deltagarna aktualiseras till verksamheten från socialtjänst, arbetsförmedlingen och psykiatrin eller genom eget initiativ. Under 2014 har ca 14 ungdomar deltagit i verksamheten hos Iris Hadar. Verksamheten övergår 1 juli 2015 till Omsorgsförvaltningen, Uppsala kommun.
- **SOCIALA FÖRETAG.** Även arbetsträning och praktik inom sociala företag och föreningar erbjuds målgruppen efter behov. Under 2014 har ca 7 ungdomar genomfört arbetsträning eller praktik hos någon av följande föreningar/projekt: Röda korset, Stadsmissionen, Ting & Kaka, Social ekonomi Uppsala, Nyby vision, Snidar, Capella.

Verksamhet för målgruppen inom Uppsala kommun, Socialförvaltningen

Socialförvaltningen beviljar insatser till ungdomar inom målgruppen som är aktuella inom socialtjänsten och som har, eller riskerar att utveckla, drogmissbruk, kriminalitet eller andra sociala problem. Huvudsaklig verksamhet för målgruppen är Mentorn, Perongen, Ekeby Verkstad/Arbetslaget (Styrelsen Uppsala vård och omsorg är utförare avseende dessa insatser) samt Ungdomscoach (en upphandlad insats med flera leverantörer där Styrelsen Uppsala vård och omsorg är 1:a i avropsordningen).

- **MENTORN.** Mentorskap för ungdomar 13-21år i Uppsala kommun som har eller riskerar att hamna i missbruk och/eller annan social problematik. Mentorn arbetar enskilt med ungdomen och erbjuder hög tillgänglighet och flexibilitet (t.ex. stöd utifrån genomförandeplan, deltar i kontakter med andra myndigheter, motivera till andra insatser, delta i fritidssysselsättning etc.) med målsättningen att förhindra fortsatt missbruk och/eller annan social problematik och därmed undvika mer omfattande behandlingsåtgärder. Insatsen kräver myndighetsbeslut.
- **PERONGEN.** Insatsen vänder sig till ungdomar 13-20 år gamla och deras familjer som är bosatta i Uppsala kommun. Målgruppen är ungdomar som riskerar hamna i missbruk av alkohol eller droger eller har andra sociala problem samt ungdomar som har behov av fortsatt eftervård efter avslutad placering. Familjen ses som en resurs och arbetet sker parallellt med ungdomens och familjens psykologiska situation på hemmaplan för att få en bestående förändring. Insatsen kräver myndighetsbeslut.
- **ARBETSLAGET & EKEBY VERKSTAD.** Arbetslaget erbjuder praktikplatser för ungdomar i åldern 13-21 år, individuellt planerat utifrån hur omfattande studier som bedrivs parallellt. Insatsen passar främst ungdomar som vill arbeta utomhus med fysiskt och konkret arbete, och som behöver tydlig arbetsledning. Ekeby verkstad tar emot ungdomar 15-18 år som behöver en helhetslösning. Här finns möjlighet att läsa in grundskolebetyg i svenska, matematik, engelska, historia, religion, hemkunskap, slöjd och bild utifrån individuell studieplan. Det finns också snickerilokal, möjlighet att prova på textilt arbete, tillverkning med lera, stål samt olika målningstekniker. Även hushållsarbete, bakning etc.
- **UNGDOMSCOACH**
Målgrupp är ungdomar 15-20 år med psykosociala problem, psykisk ohälsa, neuropsykologiska problem, missbruk, kriminalitet eller annat beteendeproblem. Ungdomscoach är en strukturerad öppenvårdsinsats som kan inrymma olika metoder och inriktningar. Fokus ligger på socialt och pedagogiskt stöd till ungdomar. Insatsen anpassas individuellt, och ett nära samarbete med den unges familj utgör en förutsättning.

På vilket sätt dialog förs med berörd målgrupp och hur ungas kunskaper/erfarenheter tas till vara:

- Förutom brev, telefonkontakt och de individuella möten och gruppaktiviteter som genomförs genom ovan beskrivna verksamheter lämnas t.ex. enkäter till unga som deltagit i kommunala arbetsmarknadsinsatser där det finns möjlighet att lämna synpunkter på bemötande, insatser samt förslag på förbättringar.

- Oktober 2015 genomför t.ex. försörjningsstöd och arbetsmarknadsbedömning (NAVET) i Uppsala kommun en undersökningsmånad med fokus på service och bemötande-frågor. Ett gemensamt och strukturerat arbetssätt för synpunktshantering har också införts.
- Strategier för dialog med målgruppen unga, och hur ungas kunskaper och erfarenheter tas till vara, kan till delar också utgöra utvecklingsområden och med fördel ingå som målsättningar och aktiviteter i kommande arbete med målgruppen.

Hur vi arbetar med ett jämställdhetsperspektiv

- 2012 genomfördes en omfattande kartläggning inom socialtjänst-försörjningsstöd Uppsala kommun med syfte att mäta om det fanns någon skillnad utifrån kön när det gäller tid till och i första insats och val av insats. Skillnader utifrån kön konstaterades. Kartläggningen ledde till mätbara jämställdhetsmål i nämndens uppdragsplan samt att verksamhetsmål skrevs in i myndighetens verksamhetsplaner för att säkerställa att individer får stöd utifrån sitt behov och inte utifrån kön. Dessa mål följs upp regelbundet för att få en uppfattning av effekterna av arbetet att nå ett jämställt stöd till den enskilde.
- Såväl försörjningsstöd som NAVET Uppsala kommun arbetar sedan länge med att motverka undermedvetna könsbaserade bedömningar som påverkar vilka som får ta del av olika insatser och stöd. På möten och APT diskuteras bemötandet av våra deltagare bl.a. ur ett jämställdhetsperspektiv. Vid val av insats uppmantras att reflektera över frågan om vi hade agerat annorlunda om personen hade annat kön.
- Under 2014 har också metoden "Genushanden" presenterats, och en grupp har tagit fram relevanta nyckeltal som ska ligga till grund för analys och riktade jämställdhetsfrämjande insatser vid behov. Nyckeltal som specifikt följs är t.ex. hänvisningar till Navet, bidragslängd och orsakskoder. Inom området arbetsmarknadsinsatser eftersträvas att all statistik på en övergripande nivå, och så den offentliga uppföljningen, ska vara könsfördelad. Ett förbättringsområde kan vara att arbeta mer med HBTQ perspektiv.

Bilaga 3.

Verksamhet som ska bedrivas i samverkan

En beskrivning av hur samverkan inom överenskommelsen organiseras utifrån de behov som identifierats. Inklusiv de resurser som respektive aktör bidrar med.

Framgångsfaktorer

De framgångsfaktorer Arbetsförmedlingen och kommunen gemensamt har identifierat och riktar in samarbetet mot är:

- ✚ Tydligare samverkan kring målgruppen avseende de insatser som redan görs inom respektive organisation
- ✚ Avstamp i andra lyckade projekt
- ✚ Samverkan genom projektorganisering
- ✚ Samlokalisering
- ✚ Multiprofessionella team
- ✚ Bemötande som framgångsfaktor/metod
- ✚ Feriearbete för tidig kontakt med arbetslivet
- ✚ Arbetsgivarkontakter för att överbrygga avsaknad av nätverk
- ✚ Fortsatt och fördjupat samarbete för att minska gymnasieavhopp och skapa möjligheter för unga att på flexibla sätt fullfölja gymnasieutbildning och närma sig arbetsmarknaden

Förväntade resultat av samverkan

- ✓ Samordningen av insatser ökar
- ✓ Arbetslösa ungdomar lotsas effektivare till studier och/eller arbete
- ✓ Avhopp från gymnasiet motverkas
- ✓ Möjligheterna ökar för ungdomar att på flexibla sätt fullfölja gymnasieutbildning, inklusive utbildningskontrakt och traineejobb
- ✓ Fler ungdomar erhåller arbete genom olika insatser, inklusive Yrkesintroduktionsanställningar och satsningar på feriearbete samt arbetsgivarkontakter
- ✓ En strategi utvecklas för kommunikation och dialog med ungdomar och näringsliv

Samverkan för att minska ungdomsarbetslösheten

Arbetsförmedlingen i Uppsala och Uppsala kommun upprättar ett samarbete som innebär en tätare samverkan kring målgruppen avseende de insatser som redan görs inom respektive organisation.

Huvudsakliga ingredienser i detta samarbete är samlokalisering, gemensamma utgångspunkter avseende arbetssätt och bemötande, samt att verksamheten planeras, följs upp och utvärderas på ett konstruktivt sätt.

Därutöver inlemmas i samarbetet nystartade eller kommande arbetsmarknadsprojekt som huvudsakligen berör målgruppen, såsom "Ung KOMP" och "#Jagmed" samt att det befintliga projektet "Unga jobbar i Uppsala" breddas och utökas.

Struktur för lokal överenskommelse om samverkan för att minska ungdomsarbetslösheten

Öka samordningen av insatser :

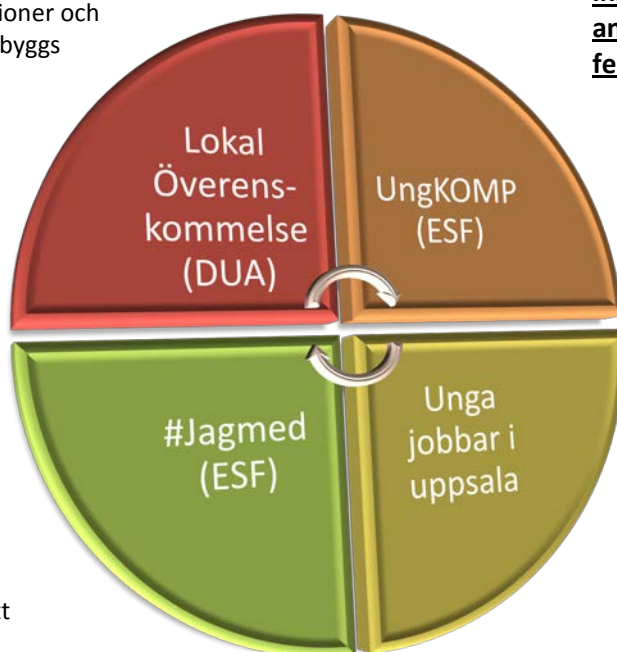
- Utveckla samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Kommunen
- Använda befintliga resurser på ett mer ändamålsenligt sätt
- Verka för bestående förändring i medverkande organisationer och att varaktiga strukturer byggs för fortsatt arbete med målgruppen
- Samverka med facket inom relevanta områden

Motverka avhopp från gymnasiet:

- Testa olika metoder att arbeta med bemötande (mellan studerande och mentor, lärare och annan skolpersonal) för att utarbeta ett förhållningssätt och ett arbetssätt som minskar avhoppet och ökar återgång till studier
- Utveckla mentorsrollen i gymnasieskolan
- Utveckla metoder för att underlätta övergångar mellan grundskola-gymnasieskola-arbetsliv
- Samverka mellan gymnasieskolans förbyggande arbete och Arbetsmarknadsförvaltningens och Arbetsförmedlingens insatser

Lotsa arbetslösa ungdomar effektivare till studier och/eller arbete:

- Inhämta ökad kunskap och kompetens om ett anpassat bemötande och förhållningssätt i arbetet med unga
- Samlokalisera i multikompetenta team

Få ungdomar i arbete genom olika insatser, inklusive Yrkesintroduktionsanställningar och satsningar på feriearbete samt arbetsgivarkontakter:

- Samverka för att tillhandahålla Yrkesintroduktionsanställningar
- Fortsatt satsning på Feriearbete
- Rusta unga med entreprenörsförmågor
- Samverka för att upparbeta näringslivskontakter, bygga en jobb- och praktikbank samt engagera näringslivet

Utveckla en strategi för kommunikation och dialog med ungdomar och näringsliv:

- Ta initiativ till en mer aktiv marknadsföring av ungdoms-satsningar gentemot näringslivet samt bjuda in till dialog med målgruppen t.ex. genom hemsidor, facebook, twitter, bloggar, youtube, LinkedIn, etc.

Öka möjligheterna för ungdomar att på flexibla sätt fullfölja gymnasieutbildning, inklusive utbildningskontrakt och traineejobb:

- Samverka kring Utbildningskontrakt
- Samverka kring Traineejobb
- Göra en översyn av insatser och utfall inom det Kommunala Aktivitetsansvaret
- Analysera förutsättningarna för uppsökande verksamhet för att nå unga som inte självmant söker sig till myndigheter

Beskrivning av hur samverkan ska bedrivas

Arbetsförmedlingen i Uppsala och Uppsala kommun upprättar ett samarbete som innebär en tätare samverkan kring målgruppen avseende de insatser som redan görs inom respektive organisation.

Huvudsakliga ingredienser i detta samarbete är samlokalisering, gemensamma utgångspunkter avseende arbetssätt och bemötande, samt att verksamheten planeras, följs upp och utvärderas på ett konstruktivt sätt.

Därutöver inlemmas i samarbetet nystartade, eller kommande, arbetsmarknadsprojekt som berör målgruppen, såsom "Ung KOMP" och "#Jagmed" samt att det befintliga projektet "Unga jobbar i Uppsala" breddas och utökas.

Arbetsförmedling och kommun samordnar också gemensamma aktiviteter för deltagare, såsom information, introduktionsveckor med arbetsmarknadskunskap, kartläggnings-samtal, motiverande samtal och andra förberedelser.

Insatserna samordnas till fyra huvudsakliga spår, men det totala utbudet av insatser utifrån individuella behov består i enlighet med beskrivningen i Bilaga 2: Redovisning av befintlig verksamhet.

En bärande tanke är att unga får tillgång till hela utbudet av insatser via en ingång, och att befintliga resurser används på ett mer ändamålsenligt sätt.

Personal från arbetsförmedlingen och från kommunen tillförs det multikompetenta teamet inom ramen för ESF-projektet Ung KOMP. Principen med multikompetenta team utgör också en riktlinje för samarbetet generellt och bemötandet av hela målgruppen unga.

En annan central del i Ung KOMP är att arbetssätt och förhållningssätt anpassas efter målgruppens behov och förutsättningar. Ambitionen är att även samarbetet som helhet, och att huvuddelen av de resurser som arbetar med målgruppen, startar med en kompetensutveckling och reflektion kring bemötande som framgångsfaktor i arbetsmarknadsprojekt.

Parterna avser arbeta för att komma igång med Utbildningskontrakt och Traineejobb redan hösten 2015 och att därefter arbeta utifrån de målsättningar som anges under rubriken "Kvantitativa uppföljningsbara målsättningar". Kommunen bedömer att denna verksamhet initialt kräver tillförsel av en resurs i form av Studie- och yrkesvägledare.

Ambitionen är också, att inom ramen för samarbetet, analysera förutsättningarna för uppsökande verksamhet och testa nya sätt att nå de ungdomar som inte har kontakt med arbetsförmedling eller kommun. Projektet "Unga jobbar i Uppsala" breddas och utvecklas.

En strategi tas fram för att sätta igång ett arbete med att uppmana arbetsgivare i Uppsalaregionen att hjälpa till att bekämpa ungdomsarbetslösheten, samt en strategi tas fram för en mer aktiv marknadsföring av ungdomssatsningar gentemot näringslivet samt för att nå ut bredare med information och bjuda in till dialog med målgruppen via sociala media.

Samverkan utgår från nuvarande ansvarsfördelning mellan staten och kommunen och sker dels med ordinarie resurser, dels genom projekt som erhållit ESF-stöd, och dels under förutsättning att söka statliga medel erhålls.

Projektinsatsen "Ung KOMP" syftar till samlokalisering i multikompetenta team, samt att ett anpassat bemötande och förhållningssätt används i arbetet med unga. Förhoppningen är att denna verksamhet (t.ex. lönekostnader, utbildning, handledning och mentorskap för de resurser som jobbar inom detta delprojekt) ska kunna finansieras via ESF-stöd. Ett förbehåll måste dock sättas för att det till dags dato ännu inte är helt tydligt vilken finansiering som kommer att kunna bäras inom ramen för Ung KOMP-projektet. Projektet integreras med samarbetet för minska ungdomsarbetslösheten. Arbetsförmedlingen ansvarar.

Projektinsatsen "#Jagmed" ska utarbeta förhållnings- och arbetssätt som bidrar till att avhoppet från gymnasieskolan minskar och att unga som hoppat av skolan återgår till studier, alternativt närmar sig arbetsmarknaden. Denna verksamhet finansieras via ESF-stöd, men integreras med samarbetet för minska ungdomsarbetslösheten. Uppsala kommun, Utbildningsförvaltningen, ansvarar.

Projektinsatsen "Unga jobbar i Uppsala" sker huvudsakligen inom ramen för ordinarie verksamhet och resurser. Uppsala Kommun, Arbetsmarknadsförvaltningen, avser t.ex. fortsatt kunna erbjuda ett stort antal ungdomar plats i någon av de insatser mot feriearbete som erbjuds. Ambitionen är också att utveckla och utöka med andra insatser i linje med identifierade behov för att minska ungdomsarbetslösheten.

Uppsala Kommun avser, inom ramen för samarbetet, att söka medel för:

- Projektmedel för kompetensutveckling och reflektion kring bemötande som framgångsfaktor i arbetsmarknadsprojekt
- Lönekostnader avseende personella resurser (en studie- och yrkesvägledare, en arbetsmarknadssekreterare och eventuellt en Socialhandläggare) till det multikompetenta teamet inom Ung KOMP i det fall detta inte kan finansieras inom ramen för ESF-projektet
- Projektmedel för att utöka projektet "Unga jobbar i Uppsala" med att utveckla en strategi för, och sätta igång ett arbete med, att uppmana arbetsgivare i Uppsalaregionen att hjälpa till att bekämpa ungdomsarbetslösheten (genom att öppna sina nätverk och skapa arbetstillfällen).
- Projektmedel för att utveckla en strategi för en mer aktiv marknadsföring av ungdomssatsningar gentemot näringslivet samt för att nå ut bredare med information och bjuda in till dialog med målgruppen via sociala media.
- Lönekostnad för en studie- och yrkesvägledare med syftet att, i nära samarbete med Arbetsförmedlingen, möjliggöra snabb matchning samt kunna bistå ungdomar som blir aktuella för utbildningskontrakt eller traineejobb inom välfärden med information, vägledning, motiverande samtal och därtill uppföljning och stöd under pågående insats.
- Lönekostnad för en Socialsekreterare med syftet att, utifrån samlokaliseringsprincipen, komplettera befintligt samarbete mellan arbetsförmedlingen och kommunen, så att unga som har det behovet också kan få stöd avseende sin ekonomiska- och sociala situation.

- Projektmedel för att analysera förutsättningarna för uppsökande verksamhet, samt för att testa nya sätt att nå ungdomar som inte har kontakt med arbetsförmedling eller kommun.
- Lönekostnad för att finansiera en samordnarfunktion som löpande under projektets gång följer upp och analyserar genomförda insatser, sammanställer statistik samt skapar forum för information och erfarenhetsutbyte mellan de olika delarna i projektet och på så sätt bidrar till att möjliggöra att varaktiga strukturer byggs för bestående förändring.

Hur planeras, genomförs och utvärderas aktiviteter inom ramarna för samarbetet?

Insatser och aktiviteter inom ramarna för samarbetet planeras och genomförs löpande inom respektive delprojekt och enhet, och samordnas genom ovan beskriven organisation och verksamhet.

Samarbetet ska ses som övergripande och sammanhållande, där överenskomna framgångsfaktorer, målsättningar och förväntade resultat sätt i fokus. Aktiviteter och insatser kan planeras, genomföras, utvärderas och ändras inom de olika delprojekten efterhand. Aktiviteter och insatser kan utgå och nya insatser ta vid, inom ramen för de övergripande målen i samarbetet.

Det är av vikt att verka för bestående förändring och att varaktiga strukturer byggs för fortsatt arbete med målgruppen. Ett Projektteam utses, bestående av ansvariga för samverkan kring ungdomarbetslösheten på övergripande nivå, samt ansvariga från respektive delprojekt.

Uppsala kommun avser också tillhandahålla samarbetsprojektet en samordnarfunktion som löpande under projektets gång följer upp och analyserar genomförda insatser, sammanställer statistik samt skapar forum för information och erfarenhetsutbyte mellan de olika delarna i projektet och på så sätt bidrar till att möjliggöra utvärdering och att varaktiga strukturer byggs för bestående förändring.

Huvudsakliga metoder och verktyg som kommer att användas i arbetet

"Samlokalisering" - för att skapa en bra grund för samverkan och för att använda befintliga resurser effektivare.

"Multikompetensta Team" – för en snabbare väg mellan beslut och insats. Deltagaren får en helhetsplanering och tillgång till Arbetsförmedlingen och kommunens olika professioner och insatser. Dubbelarbete undviks. Tanken är att multikompetenta team utgör en riktlinje för samarbetet och bemötandet av målgruppen unga såväl generellt som specifikt inom ramarna för Ung KOMP-projektet.

"4 spår"- för att snabbare kunna matcha mot rätt insats och så att de nya verktygen Utbildningskontrakt och Traineejobb får en central plats i arbetet med unga.

"Ung KOMP" - för att använda ett beprövat och framgångsrikt arbetssätt.

"Anpassat bemötande" – för att sätta bemötandet av målgruppen i fokus och skapa förtroende och engagemang hos ungdomar.

"#Jagmed" - för att identifiera eller utveckla metoder för att arbeta med bemötande, utveckla mentorsrollen i gymnasieskolan, samt att utveckla metoder för att underlätta övergångar mellan grundskola-gymnasieskola-arbetsliv

"Motiverande samtal" - för att erbjuda en samtalsmetod och ett förhållningssätt med syfte att uppnå ökad motivation. Syftet är att hjälpa deltagaren med att föreställa sig en önskad framtid, utan att vara fördömande eller nedbrytande, och på så sätt öka motivationen till att skapa nya tankebanor och se vad som går att vinna på en förändring. Kombinerar med vägledning.

"Genusperspektiv" - för att motverka undermedvetna könsbaserade bedömningar som påverkar vilka som får ta del av olika insatser och stöd. Vid bedömning av insats uppmuntras att reflektera över frågan om man hade agerat annorlunda om personen hade annat kön.

"Unga jobbar i Uppsala" - för att ungdomar ska erbjudas feriearbete för att få en tidig kontakt med arbetslivet samt få erfarenheter och nätverk inför sitt framtida inträde på arbetsmarknaden.

"Kommunikationsstrategi" - för en mer aktiv marknadsföring av ungdomssatsningar gentemot näringslivet, samt för att nå ut bredare med information och bjuda in till dialog med målgruppen ungdomar, t.ex. genom hemsida, facebook, twitter bloggar, youtube, LinkedIn, etc.

Därtill finns fortsatt tillgång till de insatser och aktiviteter, metoder och verktyg, i enlighet med det som beskrivits i Bilaga 2: Redovisning av befintlig verksamhet.

Mötesforum och avstämningar inom projektet

Ett Projektteam utses, bestående av ansvariga för samverkan kring ungdomsarbetslösheten på övergripande nivå, samt ansvariga för respektive delprojekt. Projektteamet träffas kontinuerligt för information och erfarenhetsutbyte mellan de olika delarna i projektet, samt för att följa upp och stämna av projektets målsättningar.

Under förutsättning att projektet erhåller sökta medel tillförs också en samordnarfunktion som löpande under projektets gång följer upp och analyserar genomförda insatser, sammanställer statistik, samt skapar forum utifrån behov för information och erfarenhetsutbyte mellan olika delar i projektet. Överenskommelsen följs upp och revideras årligen, senast den 30 juni.

Strategier för att uppnå förväntade resultat

1. Öka samordningen av insatser:

- **Utveckla samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och kommunen**
- **Använda befintliga resurser på ett mer ändamålsenligt sätt**
- **Verka för bestående förändring i medverkande organisationer och att varaktiga strukturer byggs för fortsatt arbete med målgruppen**
- **Samverka med facket inom relevanta områden**

Arbetsförmedlingen i Uppsala och Uppsala kommun upprättar ett samarbete som innebär en tätare samverkan kring målgruppen avseende de insatser som redan görs inom respektive organisation. Huvudsakliga ingredienser i detta samarbete är samlokalisering, gemensamma utgångspunkter avseende arbetssätt och bemötande, samt att verksamheten planeras, följs upp och utvärderas på ett konstruktivt sätt.

Därutöver inlemmas i samarbetet nystartade eller kommande arbetsmarknadsprojekt som huvudsakligen berör målgruppen, såsom "Ung KOMP" och "#Jagmed" samt att det befintliga projektet "Unga jobbar i Uppsala" breddas och utökas.

Arbetsförmedlingen har under 2012-2014 bedrivit det nationella projektet "Unga in" på fem orter i syfte att tillsammans med berörda kommuner ta ett krafttag kring problematiken med unga i utanförskap. Mer än 60 % av deltagarna som lämnade "Unga in" började arbeta eller studera. Ung KOMP är ett implementeringsprojekt för att tillvarata och utöka konceptet som utvecklades inom ramen för "Unga in". Projektet har beviljats medel via Europeiska Socialfonden. Verksamheten fokuserar på att använda befintliga resurser på ett mer ändamålsenligt sätt. Ung KOMP startar nu inom kort upp i Uppsala och kommer att utgöra en del i detta projekt. Verksamheten i Ung KOMP beskrivs närmare under "Effektivare lotsa ungdomar" nedan.

Det är av vikt att verka för bestående förändring och att varaktiga strukturer byggs för fortsatt arbete med målgruppen. Ett Projektteam utses, bestående av ansvariga för samverkan kring ungdomarbetslösheten på övergripande nivå, samt ansvariga från respektive delprojekt. Uppsala kommun avser också, inom ramen för samarbetet, söka medel för att kunna finansiera en samordnarfunktion som löpande under projektets gång följer upp och analyserar genomförda insatser, sammanställer statistik samt skapar forum för information och erfarenhetsutbyte mellan de olika delarna i projektet och på så sätt säkerställer att varaktiga strukturer byggs för bestående förändring.

Arbetsförmedlingen och kommunen avser gemensamt söka samverka med fackliga parter inom relevanta områden, t.ex. för att möjliggöra traineejobb och yrkesintroduktionsanställningar.

2. Lotsa arbetslösa ungdomar effektivare till studier och/eller arbete:

- **Inhämta ökad kunskap och kompetens om ett anpassat bemötande och förhållningsätt i arbetet med unga**
- **Samlokalisera i multikompetenta team**

Samlokalisering ger en bra grund för samverkan och förutsättningar för ökad förståelse och kunskap om varandras uppdrag. Sannolikt blir det enklare att se och sätta individen i centrum. Deltagaren får en helhetsplanering och Arbetsförmedlingen och kommunens olika professioner kan fokusera på

respektive expertisområde och dubbelarbete undviks. Det blir då en snabbare väg mellan beslut och insats då samverkan fungerar mellan kommunen och arbetsförmedlingen.

Ambitionen inom samordningsprojektet är att samlokalisera så att unga får en ingång och ovan beskrivna fördelar uppnås. Arbetsförmedling och kommun samordnar gemensamma insatser för deltagare, såsom information, introduktionsveckor med arbetsmarknadskunskap, kartläggnings-samtal, motiverande samtal och andra förberedelser.

Beroende på ungdomens behov tillhandahålls sedan fyra huvudsakliga spår enligt principen: 1. "jobb-ready", 2. Utbildningskontrakt, 3. Traineejobb och 4. Arbetsrehabilitering eller andra arbetsfrämjande insatser. Därtill finns tillgång till arbetsmarknadssekreterare t.ex. för ungdom med behov av arbetsträning inom kommunens verksamhet, samt att ett urval unga med etableringssvårigheter på arbetsmarknaden kommer att kunna ta del av verksamhet inom ramen för projektet Ung KOMP. Ett behov finns att komplettera Unggruppen med en Socialsekreterare för att vid behov kunna arbeta med ungas ekonomiska- och sociala situation.

Specifikt inom ramen för Ung KOMP-projektet avser Arbetsförmedlingen och Uppsala kommun organisera arbetet i ett multikompetent team i en tvärfunktionell verksamhet bestående av olika yrkesfunktioner från Arbetsförmedlingen och Kommunen. Riktlinjen är att ett multikompetent team består av:

- Sektionschef/teamledare
- Arbetsförmedlare
- SIUS alternativt Arbetsförmedlare med kompetens inom supported employment
- Psykolog
- Socialkonsulent alternativt arbetsterapeut
- Kundresurser, i samma ålder och med liknande bakgrund som målgruppen
- Personal från kommunen i form av studie- och yrkesvägledare och arbetsmarknads- och/eller social funktion.

Målgruppen i Ung KOMP omfattar vid arbetsförmedlingen inskrivna unga med etableringssvårigheter på arbetsmarknaden, företrädesvis i åldersspannet 16-24år. Kommunens förebyggande arbete med unga inkorporeras också i Ung KOMP.

En annan viktig framgångsfaktor i Ung KOMP är att förhållningssättet anpassas efter målgruppens behov och förutsättningar. Resultatfokus, personligt bemötande och ett holistiskt synsätt ses som grundläggande för att skapa förtroende och en förutsättning för att lyckas. Temagruppen Unga i arbetslivet uppmärksammar också i flera rapporter bemötandets betydelse för unga i arbetsmarknadsprojekt. Forskning förstärker bilden av att bemötande kan spela en stor roll för att få unga sysselsatta. Individerna kan få en stärkt självvärdering, känna stolthet och egenmakt samt en förbättrad arbetsförmåga och hälsa i ett positivt möte med en professionell aktör. Om mötet med den professionella upplevs som något negativt kan det leda till en negativ självvärdering, känslor av skam, försämrade arbetsförmåga, maktlöshet och ohälsa.

Det är särskilt viktigt med ett bra bemötande av unga då de är i en fas i livet där de lägger grunden till sin identitet, självbild och självkänsla (SISUS 2003). Det kan därför antas att ungas behov av service och stöd skiljer sig åt i jämförelse med en vuxen. En målsättning är därför att i samarbetet kring unga tar avstamp i tidigare lyckade projekt, samt att samarbetet startar med en kompetensutveckling och reflektion kring bemötande som framgångsfaktor i arbetsmarknadsprojekt.

Stöd i form av handledning och mentorskap kommer troligen att finnas för den personal som specifikt kommer att jobbar inom ramarna för Ung KOMP. Ett förbehåll måste dock sättas för att det till dags dato ännu inte är helt tydligt vilka resurser och vilken finansiering i övrigt som kommer att kunna bäras inom ramen för Ung KOMP-projektet.

3. Motverka avhopp från gymnasiet:

- **Testa olika metoder att arbeta med bemötande (mellan ungdom och mentor/lärare och annan skolpersonal) för att utarbeta ett förhållningssätt och ett arbetssätt som minskar avhoppet och ökar återgång till studier**
- **Utveckla mentorsrollen i gymnasieskolan**
- **Utveckla metoder för att underlätta övergångar mellan grundskola-gymnasieskola-arbetsliv**
- **Samverkan mellan gymnasieskolans förbyggande arbete och Arbetsmarknadsförvaltningens och Arbetsförmedlingens insatser**

Unga som hoppar av gymnasiet utgör en grupp som löper en kraftigt ökad risk att hamna i arbetslöshet och utanförskap. Fem regioner i Östra Mellansverige, däribland Uppsala län, har beviljats medel från Europeiska Socialfonden för stöd till projektet ”#Jagmed”.

Projektets primära målgrupp är unga kvinnor och män i ålders 15-24 år som riskerar skolavhopp eller som har ofullständig skolbakgrund. Projektinsatsen ska utarbeta förhållnings- och arbetssätt som bidrar till att avhoppet från gymnasieskolan minskar och att unga som hoppat av skolan återgår till studier, alternativt närmar sig arbetsmarknaden.

I Uppsala kommer projektet att fokusera på att testa olika metoder för att arbeta med bemötande, utveckla Mentorsrollen i gymnasieskolan, samt att utveckla metoder för att underlätta övergångar mellan grundskola-gymnasieskola-arbetsliv. Ett övergripande mål med insatserna är att de bidrar till att ungdomar 15-24 år som riskerar gymnasieavhopp eller som redan hamnat utanför utbildning/arbetsmarknad fångas upp tidigt och får stöd till att återgå till utbildning eller att komma in på arbetsmarknaden. Projektet startar 1 september 2015 med en 6 månaders analysfas varefter projektet övergår till genomförandefas från mars 2016.

Verksamheten inom projektet ”#Jagmed” inkorporeras med Samverkansprojektet avseende insatser mot ungdomsarbetslösheten. Verksamheten inom Navet/Unggruppen och det kommunala aktivitetsansvaret utgör länken mellan gymnasieskolans förbyggande arbete inom t.ex. Magdateamet och andra stöd och insatser för ungdomar inom målgruppen.

4. Öka möjligheterna för ungdomar att på flexibla sätt fullfölja gymnasieutbildning, inklusive utbildningskontrakt och traineejobb

- **Samverka för att tillhandahålla Utbildningskontrakt**
- **Samverka för att tillhandahålla Traineejobb inom välfärdssektorn, och Traineejobb inom bristyrkesområden**
- **Göra en översyn av insatser och utfall inom det Kommunala Aktivitetsansvaret**
- **Analysera förutsättningarna för uppsökande verksamhet för att nå unga som inte självmant söker sig till myndigheter**

Utbildningskontraktet syftar till att få arbetslösa ungdomar mellan 20-24 år utan en fullföljd gymnasieutbildning att påbörja eller återgå till studier. Inom ramen för ett utbildningskontrakt ska det vara möjligt att studera på heltid men det ska också vara möjligt att kombinera deltidsstudier med arbete eller praktik utifrån de individuella förutsättningarna. Ambitionen är komma igång med Utbildningskontrakten redan hösten 2015 och att därefter arbeta utifrån de målsättningar som anges.

Traineejobb innebär utbildning på deltid för ungdomar 20 till 24 år i kombination med en lönesubvention på 50 till 85 procent beroende på hur länge man varit arbetslös. Arbetsgivaren ges ett handledarstöd på 2 200 kr/månad. Lönesubventionen och handledarstödet täcker tillsammans kostnaderna för arbetsgivaren att anställa en trainee till avtalsenlig lön. Ungdomarna får anvisas till bristyrken som kräver gymnasieutbildning på hela arbetsmarknaden, eller till anställning inom hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), verksamhet enligt skollagen (2010:800), äldreomsorg enligt socialtjänstlagen (2001:453), funktionshinderomsorg enligt socialtjänstlagen (1993:387) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Ambitionen är komma igång med Traineejobb redan hösten 2015 och att därefter arbeta utifrån de målsättningar som anges. Ett förbehåll måste dock sättas för framtida finansiering av studieplaster. Det medel för utbildnings-platser inom vuxenutbildningen som avsätts för satsningen inom ramen för Traineejobb utgår i ett år. Om den lönesubventionerade anställningen inte leder vidare till annan anställning efter ett år kommer eleverna att vara berättigade att fortsätta de studier som har påbörjats, vilket innebär att eventuella fortsatta studier kommer att vara ofinansierade, alternativt att det uppstår en utträngningseffekt där andra målgrupper inte kan beredas platser.

Utifrån målsättningarna med utbildningskontrakt och traineejobb krävs att kommunen, utöver personalen inom ramen för Ung KOMP, tillför en resurs i form av Studie- och yrkesvägledare. Kommunen avser därmed söka statliga medel för detta. Syftet med Studie- och yrkesvägledaren är, att i nära arbete med Arbetsförmedlingen, möjliggöra snabb matchning samt att kunna stödja ungdomar som blir aktuella för utbildningskontrakt eller traineejobb med information, vägledning, motiverande samtal samt uppföljning och stöd under pågående insats.

2015-08-24 skickade Uppsala kommun enligt skolverket föreskrifter för första gången in statistik till SCB/Skolverket avseende uppgifter för uppföljning och utvärdering av det kommunala aktivitetsansvaret. Lokalt ger detta en möjlighet att nu se över och bättre analysera målgruppen, insatser och utfall.

Utmaningar finns t.ex. i att nå fler ungdomar med okänd eller ingen sysselsättning, att följa upp sysselsättning efter genomförd eller avbruten insats, samt att få fler ungdomar att på flexibla sätt fullfölja gymnasieutbildning, bl.a. genom utbildningskontrakt och traineejobb. Övergripande mål med verksamheten är att den bidrar till att ungdomar 16-24 år som hamnat utanför fångas upp tidigt och får stöd till att återgå till utbildning eller att komma in på arbetsmarknaden.

För att nå unga som inte självmant söker sig till myndigheter (eller har låg tillit till dessa) är en lösning att finnas där unga möts. Uppsala kommun avser därför att inom ramen för Samverkansprojektet söka medel för att analysera förutsättningarna för uppsökande verksamhet, samt för att testa nya sätt att nå de ungdomar som inte har kontakt med arbetsförmedling eller kommun.

5. Få ungdomar i arbete genom olika insatser, inklusive Yrkesintroduktionsanställningar och satsningar på feriearbete samt arbetsgivarkontakter

- **Samverka för att tillhandahålla Yrkesintroduktionsanställningar**
- **Fortsatt satsning på Feriearbete**
- **Rusta unga med entreprenörs-förmågor**
- **Samverka för att upparbeta näringslivskontakter, bygga en jobb- och praktikbank samt engagera näringslivet**

Ungdomar under 25 år kan få lära sig ett yrke samtidigt som de får lön. Kriterierna för en yrkesintroduktionsanställning är att ungdomen saknar erfarenhet av yrket, eller har varit arbetslös i minst tre månader. Arbetsgivaren står för handledning eller utbildning och får ekonomisk ersättning för det (115 kronor per dag vid heltidsarbete) samt en ersättning som motsvarar arbetsgivaravgiften på 31,42 procent. Volymen för yrkesintroduktionsanställningar målsätts efter dialog med fackliga parter då det i nuläget är svårt att bedöma vad som kan vara rimliga volymer.

Uppsala kommun ligger högt i jämförelse med andra större städer vad gäller antal unga i grund- och gymnasieskola som haft feriejobb eller praktik via kommunen. Tanken är att ungdomar ska erbjudas feriearbete för att få en tidig kontakt med arbetslivet och få erfarenheter och nätverk inför sitt framtida inträde på arbetsmarknaden. De insatser som arbetsmarknadsförvaltningen genomför för ungas sommarjobb samlas under devisen "Unga jobbar i Uppsala", i syfte att synliggöra och lyfta ungas drivkrafter och företagsamhet. Målsättningen är att fortsatt kunna erbjuda ett stort antal ungdomar plats i någon av de insatser som erbjuds inom ramen för "Unga jobbar i Uppsala":

Feriearbete för årskurs 9 i kommunalt finansierad verksamhet, Feriearbete för elever i Språkinstruktionen, Feriepraktik för gymnasieelever med funktionsnedsättning, Subventionerade sommarjobb samt "Roligaste sommarjobbet", en upphandlad verksamhet med sommarlovsföretagande.

Inom ramen för "Unga jobbar i Uppsala" har arbetsmarknadsförvaltningen under våren 2015 också genomfört pilotprojektet "Get started" – en interaktiv föreläsning/seminarieverksamhet inom gymnasieskolan i samverkan med lokala företag och (ofta unga) arbetsgivare som syftar till ökad arbetslivskunskap samt att ge verktyg för ungdomar att lättare hitta sommarjobb. Projektet har varit framgångsrikt och kan nu vidareutvecklas och genomföras vid flera skolor.

Ett problemområde som brukar lyftas fram för ungdomar i allmänhet, och för unga med utländsk bakgrund i synnerhet, är avsaknad av nätverk. Intensifierad arbetsförmedling, där arbetsförmedlare aktivt kan odla arbetsgivarkontakter så att de kan fungera som substitut för de ungas bristande nätverk, tycks kunna vara effektivt. Målsättningen är också att bygga nätverk för att sprida information och ackvirera platser. Det kan då vara såväl för praktik, feriearbete, matchningar mot anställningsbehov men också i relation till utbildningskontrakt, traineejobb och andra insatser. Kontakt och dialog med fackliga kontakter kan då även vara relevant, t.ex. relaterat till formerna för traineejobb och yrkesintroduktionsanställningar. Särskilt branscher som Partihandel, Detaljhandel, Hotell och Restaurang, är viktiga när det gäller arbete till ungdomar. Mer än 30 % av ungdomarna jobbar inom dessa områden. Dessutom är Bemanningsbranschen ofta en viktig ingång till arbete för studerande och arbetssökande ungdomar.

Uppsala Kommun avser att inom ramen för samverkans, söka medel för att utöka projektet "Unga jobbar i Uppsala". Målsättningen är då att utveckla en strategi för, och sätta igång ett arbete med, att uppmuntra arbetsgivare i Uppsalaregionen att hjälpa till att bekämpa ungdomsarbetslösheten genom

att öppna sina nätverk och skapa arbetstillfällen. Strategin kan bl.a. innefatta matchning av ungdomar mot praktikplatser och jobb samt en mer aktiv marknadsföring av ungdomssatsningar gentemot näringslivet. Trelleborg kommuns projekt "Ge en timme" kan fungera som inspirationskälla och förebild i detta arbete (<http://www.trelleborg.se/sv/naringsliv-arbete/kraftsamling/>).

6. Utveckla en strategi för kommunikation och dialog med ungdomar och näringsliv via Sociala media:

- **Ta initiativ till en mer aktiv marknadsföring av ungdomssatsningar gentemot näringslivet samt bjuda in till dialog med målgruppen t.ex. genom hemsidor, facebook, twitter bloggar, youtube, LinkedIn, etc.**

Uppsala Kommun avser också, att inom ramen för Samverkansprojektet, söka medel för att utveckla en strategi för en mer aktiv marknadsföring av ungdomssatsningar gentemot näringslivet, samt för att nå ut bredare med information och bjuda in till dialog med målgruppen ungdomar, t.ex. genom hemsida, facebook, twitter bloggar, youtube, LinkedIn, etc.

Överenskommelse avseende samverkan för att minska ungdomsarbetslösheten

Parter

Uppsala Kommun (genom Arbetsmarknadsförvaltningen); Org.nr: 212000-3005
Arbetsförmedlingen Uppsala; Org.nr: 202100-2114

Syfte

Avtalet avser gemensamma insatser för att, utifrån lokala behov, långsiktigt och varaktigt minska ungas arbetslöshet. Samverkan utgår från nuvarande ansvarfördelning mellan staten och kommunen och sker dels med ordinarie resurser, dels genom projekt som erhållit ESF-stöd, och dels utifrån att sökta statliga medel erhålls.

Framgångsfaktorer

De framgångsfaktorer Arbetsförmedlingen och kommunen gemensamt har identifierat och riktar in samarbetet mot är:

- ✚ Tydligare samverkan kring målgruppen avseende de insatser som redan görs inom respektive organisation
- ✚ Avstamp i andra lyckade projekt
- ✚ Samverkan genom projektorganisering
- ✚ Samlokalisering
- ✚ Multikompetenta team
- ✚ Bemötande som framgångsfaktor/metod
- ✚ Feriearbete för tidig kontakt med arbetslivet
- ✚ Arbetsgivarkontakter för att överbrygga avsaknad av nätverk
- ✚ Fortsatt och fördjupat samarbete för att minska gymnasieavhopp och skapa möjligheter för unga att på flexibla sätt fullfölja gymnasieutbildning och närma sig arbetsmarknaden

Förväntade resultat av samverkan

- ✓ Samordningen av insatser ökar
- ✓ Arbetslösa ungdomar lotsas effektivare till studier och/eller arbete
- ✓ Avhopp från gymnasiet motverkas
- ✓ Möjligheterna ökar för ungdomar att på flexibla sätt fullfölja gymnasieutbildning, inklusive utbildningskontrakt och traineejobb
- ✓ Fler ungdomar erhåller arbete genom olika insatser, inklusive Yrkesintroduktionsanställningar och satsningar på feriearbete samt arbetsgivarkontakter
- ✓ En strategi utvecklas för kommunikation och dialog med ungdomar och näringsliv

Strategier för att uppnå förväntade resultat

Öka samordningen av insatser:

- Utveckla samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Kommunen
- Använda befintliga resurser på ett mer ändamålsenligt sätt
- Verka för bestående förändring i medverkande organisationer och att varaktiga strukturer byggs för fortsatt arbete med målgruppen
- Samverka med facket inom relevanta områden

Lotsa arbetslösa ungdomar effektivare till studier och/eller arbete:

- Inhämta ökad kunskap och kompetens om ett anpassat bemötande och förhållningsätt i arbetet med unga
- Samlokalisera i multikompetenta team

Motverka avhopp från gymnasiet:

- Testa olika metoder att arbeta med bemötande (mellan ungdom och mentor/lärare och annan skolpersonal) för att utarbeta ett förhållningsätt och ett arbetsätt som minskar avhoppet och ökar återgång till studier
- Utveckla mentorsrollen i gymnasieskolan
- Utveckla metoder för att underlätta övergångar mellan grundskola-gymnasieskola-arbetsliv
- Samverkan mellan gymnasieskolans förbyggande arbete och Arbetsmarknadsförvaltningens och Arbetsförmedlingens insatser

Öka möjligheterna för ungdomar att på flexibla sätt fullfölja gymnasieutbildning, inklusive utbildningskontrakt och traineejobb

- Samverka för att tillhandahålla Utbildningskontrakt
- Samverka för att tillhandahålla Traineejobb inom välfärdssektorn och Traineejobb inom bristyrkesområden
- Göra en översyn av insatser och utfall inom det Kommunala Aktivitetsansvaret
- Analysera förutsättningarna för uppsökande verksamhet för att nå unga som inte självmant söker sig till myndigheter

Få ungdomar i arbete genom olika insatser, inklusive Yrkesintroduktionsanställningar och satsningar på feriearbete samt arbetsgivarkontakter

- Samverka för att tillhandahålla Yrkesintroduktionsanställningar
- Fortsatt satsning på Feriearbete
- Rusta unga med entreprenörs-förmågor
- Samverka för att upparbeta näringslivskontakter, bygga en jobb- och praktikbank samt engagera näringslivet

Utveckla en Strategi för kommunikation och dialog med ungdomar och näringsliv via Sociala media:

- Ta initiativ till en mer aktiv marknadsföring av ungdomssatsningar och bjuda in till dialog med målgruppen och näringslivet, t.ex. genom hemsidor, facebook, twitter, bloggar, youtube, LinkedIn, etc.

Kvalitativa effektmål

Ungdomar som deltar i insatser inom ramen för samverkan upplever:

- Att stödet finns geografiskt samlat och är till nytta utifrån dennes situation och förutsättningar
- Ett professionellt, personligt, och förtroendeingivande bemötande från arbetsförmedlare, handläggare och annan personal
- Att det finns flera alternativ till avhopp från sina gymnasiestudier
- Att de får ett utökat nätverk av kontakter på arbetsmarknaden

Medarbetare och chefer inom Arbetsförmedlingen och kommunen upplever:

- Att organisationerna samverkar i högre grad
- Att samverkan kring målgruppen ökar individens möjligheter att komma vidare till arbete eller studier
- Att samverkan planeras, följs upp och utvärderas på ett konstruktivt sätt

Kvantitativa effektmål

- Ungdomsarbetslösheten i Uppsala kommun minskar.
- Antal ungdomar som uppbär försörjningsstöd p.g.a. arbetsbrist minskar
- Antal avhopp från gymnasiet minskar
- Resultaten av implementeringen av projektet UngKOMP förväntas förhindra och minska lång tid i arbetslöshet för deltagande ungdomar. Målsättningen är att minst 60 % av UngKOMP:s deltagare bryter sin arbetslöshet för övergång till arbete eller studier.
- Genom UngKOMP identifieras också tidigt eventuella hinder och ohälsa. Målet är att minst 25 % av UngKOMP:s deltagare, som är i behov av det, kan erhålla annan adekvat insats.

- Utbildningskontrakt. Målet är att tillhandahålla årsstudieplatser enligt följande:

2015	2016	2017	2018
Komvux: 3 årsstudieplatser	Komvux: 58 årsstudieplatser	Komvux: 58 årsstudieplatser	Komvux: 58 årsstudieplatser
Folkhögskola: 3 årsstudieplatser	Folkhögskola: 32 årsstudieplatser	Folkhögskola: 32 årsstudieplatser	Folkhögskola: 32 årsstudieplatser

- Traineejobb. Målet är att tillhandahålla årsstudieplatser enligt följande:

2015	2016	2017	2018
10 årsstudieplatser	57 årsstudieplatser	87 årsstudieplatser	83 årsstudieplatser

- Yrkesintroduktionsanställning. Parterna avser målsätta med antal platser per år, men avvaktar överläggningar med kommunal för att kunna skatta rimliga nivåer.

2015	2016	2017	2018
0	Mål sätts senare	Mål sätts senare	Mål sätts senare

- Feriearbete. Målet är att tillhandahålla feriearbete enligt följande:

2015	2016	2017	2018
1700	2000	2500	4000

Kartläggning av Målgruppen

En kartläggning av målgruppen som redogör för målgruppens storlek, sammansättning och behov. Redovisas i bilaga 1.

Redovisning av Befintlig verksamhet

En redovisning av den verksamhet som bedrivs innan överenskommelsen tecknas. Redovisas i bilaga 2.

Verksamhet som ska bedrivas i samverkan

En redovisning av den verksamhet som ska bedrivas i samverkan. Redovisas i bilaga 3.

Dokumentation och Uppföljning

Arbetsförmedlingen ansvarar för dokumentation på individnivå för att möjliggöra nationell uppföljning. Kommunen åtar sig att ge Arbetsförmedlingen den information som är nödvändig för dokumentation av insatserna. En styrgrupp för projektet utses, ansvarig kontaktperson utses för respektive delprojekt relaterat till samarbetet, och under förutsättning att sökta medel erhålls tillhandahåller Uppsala Kommun en samordnare för löpande uppföljning, analys och återkoppling relaterat till detta samarbete.

Överenskommelsens varaktighet och revidering

Överenskommelsen gäller fr.o.m. 2015-11-01 t.o.m. 2018-10-31
Överenskommelsen följs upp och revideras årligen, senast den 30 juni.

Ort _____ Datum _____

Ort _____ Datum _____

_____
Signatur

_____
Signatur

Bilagor

1. Målgrupp

En kartläggning av målgruppen som redogör för målgruppens storlek, sammansättning och behov.

2. Redovisning av befintlig verksamhet

En redovisning av den verksamhet som bedrivs innan överenskommelsen tecknas

3. Verksamhet som ska bedrivas i samverkan

En beskrivning av hur samverkan inom överenskommelsen organiseras